

Για ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς:
Βασικές επιστημονικές αρχές &
διεθνείς προδιαγραφές
για την προστασία
της βιομηχανικής κληρονομιάς

Μαρία Μαυροειδή

Ιστορικός-βιομηχανική αρχαιολόγος
Πρόεδρος Ελληνικού Τμήματος **TICCIH**

11/3/2017

Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου Το κτίριο της επίπλευσης

Μεταλλωρύχοι στο Λαύριο, 1898

Τεχνολογικό & Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου

Η σκάλα εκφόρτωσης της ΓΕΜΛ, 1888, στο λιμάνι του Λαυρίου

Το Ελληνικό Τμήμα του TICCIH

TICCIH

THE INTERNATIONAL COMMITTEE
FOR THE CONSERVATION
OF THE INDUSTRIAL HERITAGE
GREEK SECTION

46, VAS. CONSTANTINOU AV., ATHENS 116 35

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ
ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΕΔΡΑ: Ε.Γ.Ε. ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΣΑΙΩΝΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 46, ΑΘΗΝΑ, 116 35
ΤΗΛ: 7210.554, FAX: 7246.232

Η Χάρτα του Nizhny Tagil για τη Βιομηχανική Κληρονομιά

Ιούλιος, 2003, Nizhny Tagil, Ρωσία

Το TICCIH είναι η παγκόσμια οργάνωση που αναγνωρίζει τη βιομηχανική κληρονομιά και είναι εταυρωμένη με τον ICOMOS ως θέμα βιομηχανικής κληρονομιάς. Αυτή η χάρτα συμπληρώνει από το TICCIH και θα παραμεινεί στο ICOMOS ως επικυρωμένη και για τη παγκόσμια έγκριση της UNESCO.

Προσέκ

Ο κρίσιμος παρόν της ανθρώπινης ιστορίας ορίζεται από τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ της τεχνολογίας και της κοινωνίας. Η βιομηχανική κληρονομιά αποτελεί σημαντικό μέρος της ιστορίας της ανθρωπότητας και της ανάπτυξης της κοινωνίας. Από τον 18ο αιώνα, οι τεχνολογικές επαναστάσεις έχουν αλλάξει τον τρόπο που ζούμε και τη φύση της βιομηχανικής κληρονομιάς. Η βιομηχανική κληρονομιά αποτελεί σημαντικό μέρος της ιστορίας της ανθρωπότητας και της ανάπτυξης της κοινωνίας. Η βιομηχανική κληρονομιά αποτελεί σημαντικό μέρος της ιστορίας της ανθρωπότητας και της ανάπτυξης της κοινωνίας.

Η βιομηχανική κληρονομιά αποτελεί σημαντικό μέρος της ιστορίας της ανθρωπότητας και της ανάπτυξης της κοινωνίας. Η βιομηχανική κληρονομιά αποτελεί σημαντικό μέρος της ιστορίας της ανθρωπότητας και της ανάπτυξης της κοινωνίας. Η βιομηχανική κληρονομιά αποτελεί σημαντικό μέρος της ιστορίας της ανθρωπότητας και της ανάπτυξης της κοινωνίας.

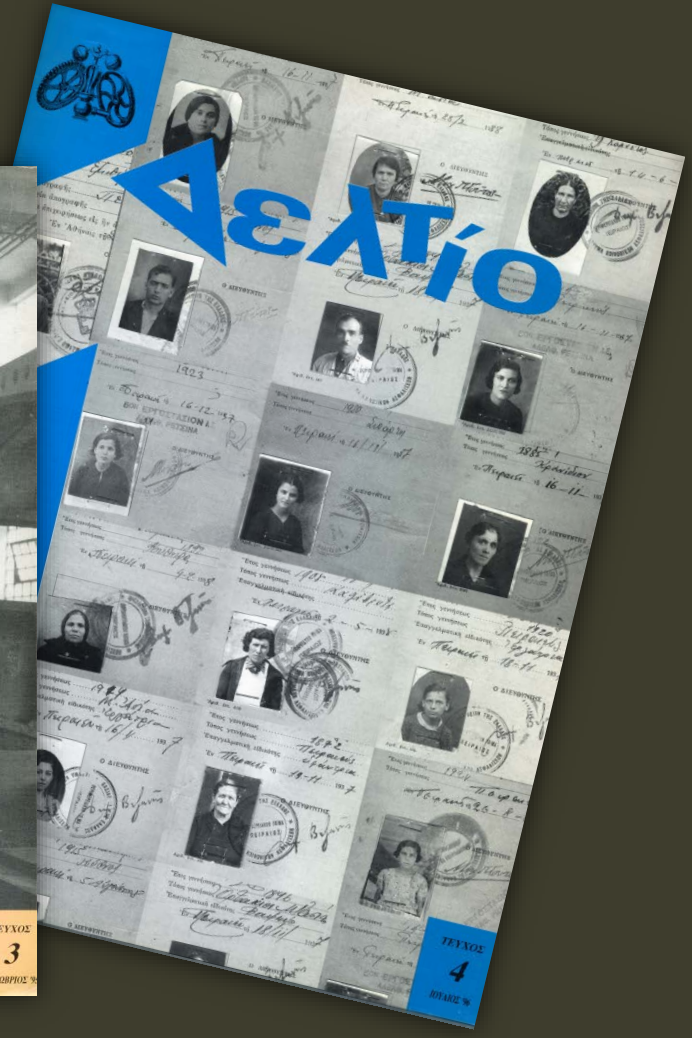
1.1. Ορισμός της Βιομηχανικής Κληρονομιάς

Η βιομηχανική κληρονομιά είναι το σύνολο των βιομηχανικών κληρονομιών που έχουν ιστορική, τεχνολογική, επιστημονική, κοινωνική, αισθητική ή εκπαιδευτική αξία και η οποία αποτελεί σημαντικό μέρος της ιστορίας της ανθρωπότητας και της ανάπτυξης της κοινωνίας.

- Το Ελληνικό Τμήμα της Διεθνούς Επιτροπής για τη Διατήρηση της Βιομηχανικής Κληρονομιάς (The International Committee for the Conservation of Industrial Heritage – TICCIH) ιδρύθηκε το 1992.
- Πραγματοποιεί περιοδικά πανελλήνια συνέδρια – επιστημονικές συναντήσεις με αντικείμενο τη βιομηχανική κληρονομιά στην Ελλάδα.
- Έχει εκδώσει ένα ενημερωτικό δελτίο (5 + 2 τεύχη)
- Το Ελληνικό Τμήμα του TICCIH ξεκίνησε μια προσπάθεια δημιουργίας του Μητρώου Ελληνικής Βιομηχανικής Κληρονομιάς, με τυποποιημένο δελτίο καταγραφής, με τη συνεργασία των Πανεπιστημίων Ιωαννίνων, Ιόνιο, Θεσσαλίας, ΕΜΠ, ΕΙΕ, ΔΗΚΙ Βόλου και ΠΙΟΠ.

Το Δελτίο του Ελληνικού Τμήματος ΤΙC.C.I.H

Από την αναδρομική έκθεση του Ελληνικού Τμήματος TICCIH για τη βιομηχανική κληρονομιά στην Ελλάδα (2015)

TICCIH
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ICOMOS

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΔΗΜΕΡΟ · ΕΚΘΕΣΗ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΔΙΑΔΟΣΗ · ΕΡΕΥΝΑ · ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1980 - 2015

16/10-15/11

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ (ΜΕΓΑΛΟ ΑΡΣΕΝΑΛΙ ΧΑΝΙΩΝ) Β' ΟΡΟΦΟΣ

ΠΑΡΑΚΕΥΗ 16/10 ⌚ 20:00

ΕΓΚΛΗΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ TICCIH ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ICOMOS ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ (EUROPEAN INDUSTRIAL AND TECHNICAL HERITAGE YEAR) 2015

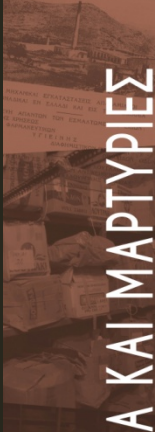

H βιομηχανική κληρονομιά στην Ελλάδα (1990-2015)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ. ΚΩΣΤΑ
ΠΡΩΤΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΡΓΕΙΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

10. ΑΡΧΕΙΑ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

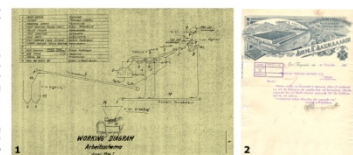
ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ, ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ

Τα αρχεία βιομηχανικών επιχειρήσεων αποτελούν ανεγγραφήτο και υποτιμημένο κομμάτι της διεθνούς αρχαιολογικής και βιομηχανικής κληρονομιάς ως πολύτιμες πηγές για τη μελέτη της οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας.

Εδώ και μία 20ετία στην Ελλάδα καταβάλλονται προσπάθειες για την προστασία και διάσωση αυτής της ιδιαίτερης κατηγορίας υλικών καταλοίπων του βιομηχανικού πολιτισμού. Το ερευνητικό πρόγραμμα του Κέντρου Μεσογειακών Ερευνών (ΚΜΕ) του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (ΕΙΕ) σε συνεργασία με το ευρωπαϊκό πρόγραμμα έρευνας περιλάμβανε στην έρευνα, Χριστίνα Αργυριανού, Ευρωβίβη Σιφνίου (επιμ.), Αρχαία Βιομηχανικών Επιχειρήσεων. Εξέχοντα διαχειριστές, Πρακτικά Περιληφθέντων ευρωπαϊκού προγράμματος "Λαοσάκος 1995", ΚΜΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 1998. Είχε προηγηθεί η ίδρυση από μέλη του ΚΜΕ/ΕΙΕ δύο σημαντικών βιομηχανικών αρχείων: του μηχανογραφείου «Αρχαίολογικός Κόσμος Α.Ε.» και της «Βιομηχανογραφική» «ΔΕΣ Αρχειο. Ρετίτσιου» στην Πειραιά. Το δε Ελληνικό Τμήμα TICCIH σήφισε στα βιομηχανικά αρχεία την 3η Πανελλήνια Συνάντηση του, το 2000 στην Ερμούπολη. Χριστίνα Αργυριανού, Ληδα Παπαστεφανίδη (επιμ.), Τεχνική Βιομηχανικής Ιστορίας, Προστασία της Πανελληνίας, Επιστημονικές Συνάντησης TICCIH (Ερμούπολη, 20-22 Οκτωβρίου 2000), Αθήνα 2002.

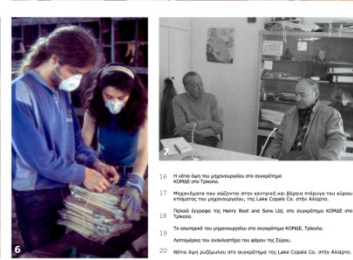
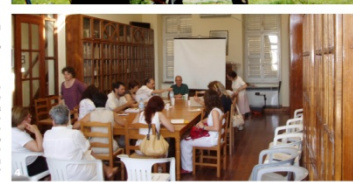
Το αυξανόμενο ενδιαφέρον για τα βιομηχανικά αρχεία αποτυπώνεται και στο Επιτηδεύματα Αρχειοφύλαξης, Ελληνικό βιομηχανικό αρχείο: καταγραφή, κλάση και τεκμηρίωση και αξιολόγηση τους, εθελούσιατα διδασκαλικά διατριβή, Τμήμα Πολιτισμικής Παροροχής, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Αιτωλικού, Μαιζική 2009.

Παράλληλα, τα αρχεία προσηφής ιστορίας, κατέχουν όμας την εργασιών σφισθών, την παραγωγικών διαδικασιών και την αντίληψη του κόσμου της εργασιών. Αξίολογη τέτοιου παρόμοιου αρχείων το Αρχείο Προσηφών Μαρτυριών εργασιών, τεχνικών και επιχειρηματιών της σφισθών βιομηχανίας στο βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης και το Αρχείο Προσηφών Μαρτυριών της ΔΕΠ, στο οποίο παλαιά στέλεχη και εργασιών καταθέτουν τις σφισθώνες τους για την πορεία τους μέσα στη ΔΕΠ.

1. Αρχείο του Πηλείου, Χαΐτη. 2. Τα άλλα τμήμα υλικών. 3. Είσιση του Βασιλίου.

ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΡΧΕΙΩΝ

16. Η κόρη του εργασιών στο σφισθών. 17. Μαρτυρία του σφισθών στο σφισθών. 18. Η κόρη του εργασιών στο σφισθών. 19. Η κόρη του εργασιών στο σφισθών. 20. Η κόρη του εργασιών στο σφισθών.

ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΑ

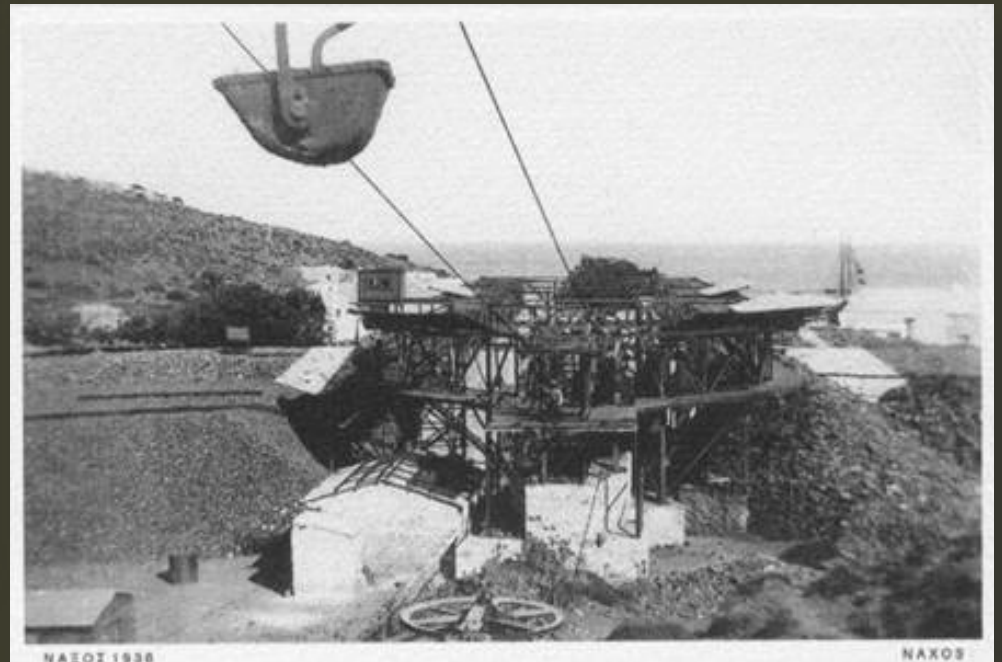
8. Αρχείο του Πηλείου, Χαΐτη. 10. Τα άλλα τμήμα υλικών. 11. Είσιση του Βασιλίου.

Κατάλοιπα μεταλλείων

Σμυριδωρυχεία Νάξου.
Τα συστήματα εναέριας μεταφοράς εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά στα ελληνικά μεταλλεία στις αρχές του 20ου αι. Διακινούσαν τα βαγονέτα με το μετάλλευμα από τα σημεία εξόρυξης στη σκάλα φόρτωσης των πλοίων

Κάτω, σημείο φόρτωσης των βαγονέτων σε φωτογραφία του 1936 και, αριστερά, πυλώνας του εναερίου σε σημερινή φωτογραφία.

Κατάλοιπα μεταλλείων

Τα θειωρυχεία της Μήλου, 1862-1940,
τότε και σήμερα.

Θειωρυχεία, Μήλος

Κατάλοιπα μεταλλείων

Οι «σκάλες», κατασκευές στα σημεία φόρτωσης των μεταλλευμάτων στα πλοία, βρίσκονται διάσπαρτες σε όλα σχεδόν τα αιγαιοπελαγίτικα νησιά. Αριστερά, σκάλα στη Μήλο. Κάτω, σκάλα στον Κουταλά της Σερίφου.

Εργάτριες της εποχής, σε χειροδιαλογή μεταλλευμάτων στο μεταλλοπλύσιο
της Γαλλικής Εταιρείας CFML στον Κυπριανό του Λαυρίου, 1932

Λιγνιτωρυχεία Αλιβερίου, Μπρινιάς 1953

Ο πύργος ανελκύσεως και το καθαριστήριο του ορυχείου 1 μετά την
ολοκλήρωση των εργασιών το 1953
Ιστορικό Αρχείο ΔΕΗ

Πύργος ανέλκυσης βαγονιών φορτίου
λιγνίτη Ορυχείου 1 (**Head House 2**)
Μαυροειδή, Μάιος 2004 – Ιστορικό Αρχείο
ΔΕΗ

Ατμάμαξα με φορτίο λιγνίτη στη διαδρομή από τα λιγνιτωρυχεία προς το Καθαριστήριο του Καράβου, 1955

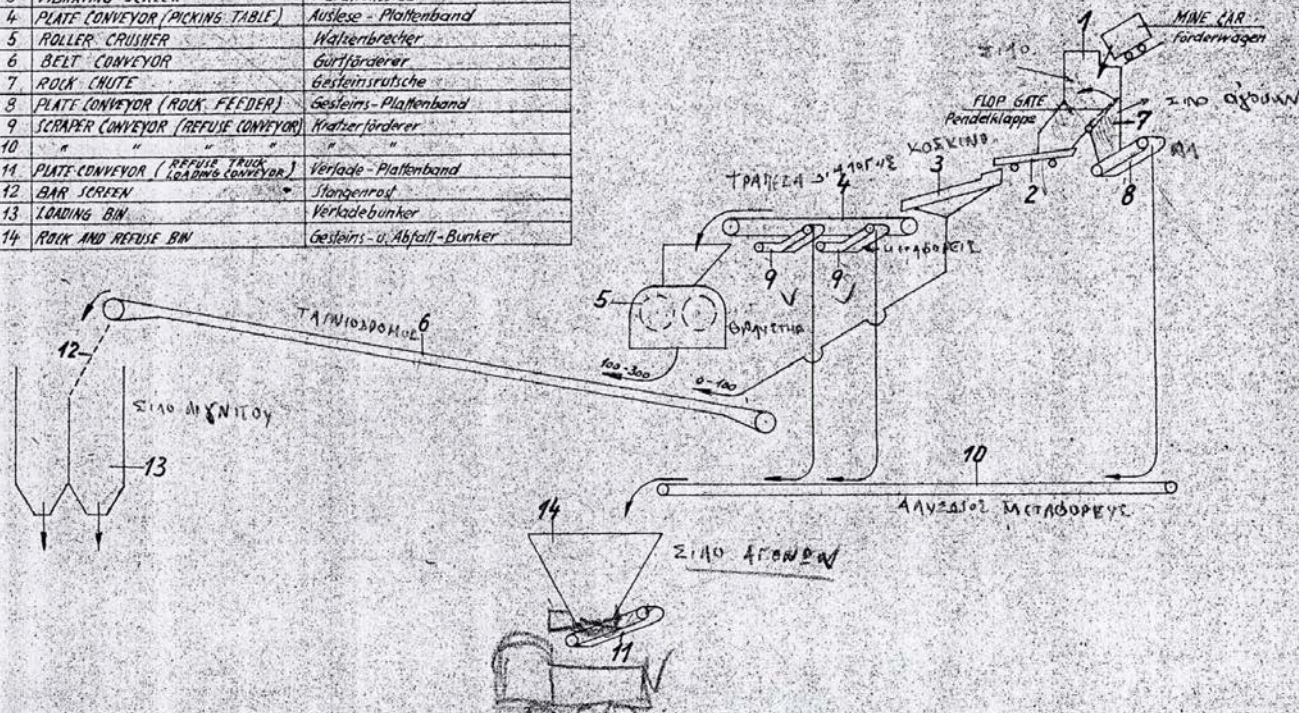

Το εργοστάσιο καθαρισμού λιγνίτη στον Κάραβο, 1953

Λιγνιτωρυχεία Αλιβερίου

Διάγραμμα λειτουργίας μονάδας πρώτης διαλογής λιγνίτη Ορυχείου 1, περ. 1954

1	DUMP HOPPER	Κλίπρμα
2	FEEDER	Σχubwagen - Zuteiler
3	VIBRATING SCREEN	Vibrationsieb
4	PLATE CONVEYOR (PICKING TABLE)	Auslese - Plattenband
5	ROLLER CRUSHER	Walzenbrecher
6	BELT CONVEYOR	Gürtelförderer
7	ROCK CHUTE	Gesteinsrutsche
8	PLATE CONVEYOR (ROCK FEEDER)	Gesteins-Plattenband
9	SCRAPER CONVEYOR (REFUSE CONVEYOR)	Kratzerförderer
10	" " " "	" " " "
11	PLATE CONVEYOR (REFUSE TRUCK / LOADER CONVEYOR)	Verlade-Plattenband
12	BAR SCREEN	Stangenrost
13	LOADING BIN	Verladebunker
14	ROCK AND REFUSE BIN	Gesteins- u. Abfall-Bunker

WORKING DIAGRAM

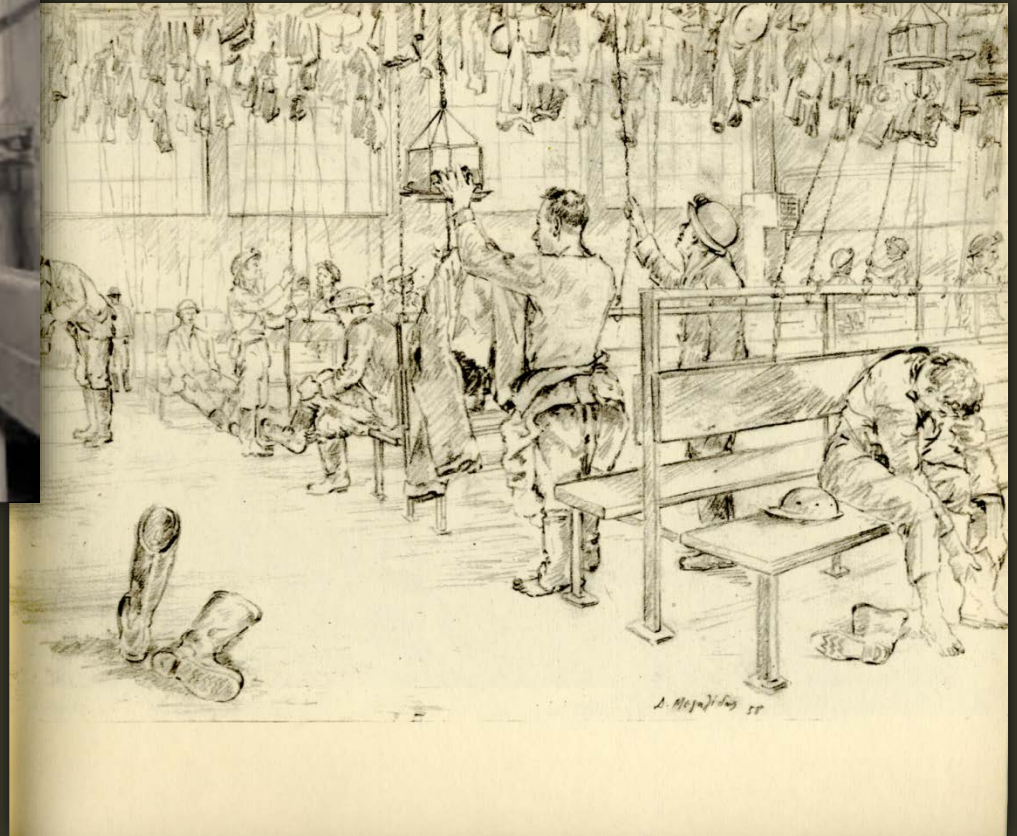
Arbeitsschema

Aliveri Mine I

Παλάντζες για τα ρούχα των λιγνιτωρύχων στα αποδυτήρια
Φλώρα Αναστασίου, Φεβρουάριος 2004 – Ιστορικό Αρχείο ΔΕΗ

Στα αποδυτήρια
Κάτω: Δ. Μεγαλίδης, Αλιβέρι, ελαιογραφίες-
σχέδια, Αθήνα 1960

Τα γραφεία της μεταλλευτικής εταιρίας
Σέριφος-Σπηλιαζέζα στο Μεγάλο Λιβάδι,
Σέριφος

ΔΕΛΤΙΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ - ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ & ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Χειροκίνητη περιστροφική βουτυροκάδη νορμανδικού τύπου, γαλλικής κατασκευής, δεκ. 1950 (Πηγή: Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Κέντρο Τεκμηρίωσης της Ιστορίας της Ελληνικής Γεωργίας)

Βουτυροκάδη τύπου Victoria, κατασκευής R. A. Lister & Co. Ltd, περ. 1910 (Πηγή: δικτυακός τόπος <http://www.dursleyglos.org.uk/html/dursleyindustry/listers/products/products.htm>, τελευταία επίσκεψη 18/08/2007)

Χειροκίνητη περιστροφική βουτυροκάδη (Α/Μ 0170), κατασκευής R. A. Lister & Co. Ltd. (φωτ. Μ. Μαυροειδή, 2008)

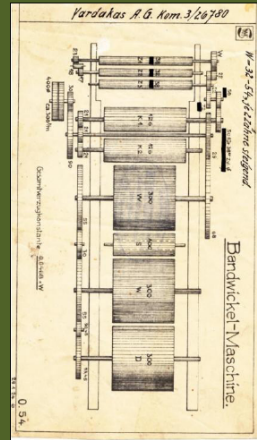
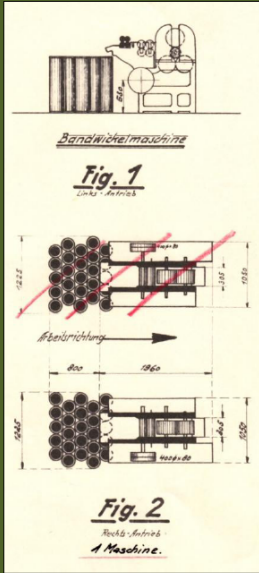
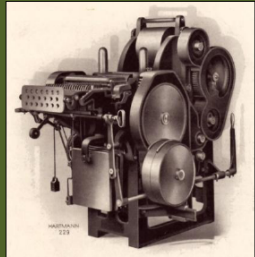
A/Δ	0025	
A/M	ΓΕΟΡ.0170	
ΜΗΧΑΝΗΜΑ ✓	ΕΡΓΑΛΕΙΟ	ΕΞΑΡΤΗΜΑ
ΕΙΔΟΣ	Βουτυροκάδη	
ΤΥΠΟΣ	Χειροκίνητη περιστροφική βουτυροκάδη	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ	Όνομα: R. A. Lister & Co. Ltd.,	
	Χώρα: Αγγλία	
	Πόλη: Dursley	
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	Από: 1945	Έως: 1950
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ/ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ	1950	
ΚΟΣΤΟΣ ΑΡΧΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	Χρηματοδότηση της American Mission for Aid to Greece (AMAG)	
ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ✓	ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΟ ...	
ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	Υ: 113 cm μέγ.	
	Μ: 88 cm μέγ.	
	Π: 57 cm	
ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	Τύπος: BR	
	Άλλα στοιχεία: μέγεθος 3, μέγιστη χωρητικότητα: 12 γαλόνια (54,5 λίτρα), δυνατότητα ανάδευσης 1/2 έως 6 γαλόνια (2,27-27,24 λίτρα), παραγωγή βουτύρου 1 έως 18 λίβρες (0,45-8,17 κλά)	
ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ	Μεταγενέστερη αυτοκόλλητη ταμπέλα με τη λεζάντα	
ΥΛΙΚΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	Ξύλο - μέταλλο	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Η βουτυρομηχανή ή βουτυροκάδη είναι μηχανήμα αποβουτύρωσης γάλακτος. Ο κάδος φέρει εσωτερικά διαφράγματα που υποβοηθούν το χτύπημα κατά την περιστροφή του κάδου και διαχωρίζουν την κορυφή. Η	

	χωρητικότητα των μηχανών αυτών ποικίλει από 15-20 λίτρα στις χειροκίνητες, έως 700 λίτρα (ή και περισσότερα) στις μηχανοκίνητες.
ΚΤΙΡΙΟ/ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	Εργαστήριο Γαλακτοκομίας
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ/ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ	Γαλακτοκομείο
ΘΕΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	Παραγωγή βουτύρου
ΑΡΧΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	Παραγωγή βουτύρου
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ/ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ	1
ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ιωάννης Κανδαράκης, Διευθυντής Εργαστηρίου Γαλακτοκομίας 2. Εργαζόμενοι του γαλακτοκομείου
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ	Κακή
	Μέτρια
	Καλή ✓
	Σε λειτουργία
	Αποκατεστημένο
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	1 2 3 4 5 6 7 8 ✓ 9 10
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	Δωρεά ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε., Κουφάλια Θεσσαλονίκης 2002
ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΘΕΣΗ	Γεωργικό Μουσείο
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ	ΓΕΟΡ.0170_01
ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ	
ΑΡΧΕΙΑΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ	Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Κέντρο Τεκμηρίωσης της Ιστορίας της Ελληνικής Γεωργίας, ενότητα: Γαλακτοκομία
ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ	<ol style="list-style-type: none"> 3. Ιωάννης Κανδαράκης, Διευθυντής Εργαστηρίου Γαλακτοκομίας 4. Εργαζόμενοι του γαλακτοκομείου
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Κέντρο Τεκμηρίωσης της Ιστορίας της Ελληνικής Γεωργίας, ενότητα: Γαλακτοκομία 2. Δικτυακός τόπος http://www.dursleyglos.org.uk/html/dursleyindustry/listers/products/products.htm, τελευταία επίσκεψη 18/08/2007
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ	20/12/2007
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	15/02/2008
ΔΕΛΤΙΟΥ	
ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ	Μαρία Μαυροειδή

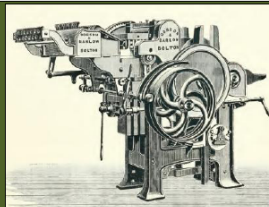

ΔΕΛΤΙΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ - ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ & ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Σχέδιο των κυλίνδρων της μηχανής (Πηγή: Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης, Αρχείο Βαρδάκα: Σχέδιο αρ. 0 54, Hartmann A.G. Chemnitz, γ.γ.)

Αντίστοιχο μηχανήμα κατασκευής Dobson & Barlow Ltd., 1900 (Πηγή: Dobson & Barlow Ltd., *Catalogue of machinery made by Dobson & Barlow Ltd., Bolton, Eng.*, εκδ. Dobson & Barlow Ltd., Bolton 1900, σ. 56.)

Επάνω, άποψη του μηχανήματος από την πλευρά τροφοδοσίας και κίνησης. Κάτω, άποψη του μηχανήματος από μικροστά (Πηγή: Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης, Αρχείο Βαρδάκα: Hartmann, *Bandwickelmaschine*, Hartmann A.G., Sächsische Textilmaschinenfabrik vorm. Rich. Hartmann Aktiengesellschaft Chemnitz Werk, Dresden, γ.γ.)

Τομή και κάτοψη του μηχανήματος προετοιμασίας του βαμβακιού για τους σύρτες. Οι κατασκευαστές δίνουν τη δυνατότητα η κίνηση να τοποθετηθεί αριστερά ή δεξιά όπως διακρίνεται στο μεσαίο και κάτω σχέδιο (Πηγή: Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης, Αρχείο Βαρδάκα: Τομή και κατόψεις της μηχανής, σχέδιο αρ. P.1791., κλίμακα 1:50, 04/05/1936, Hartmann A.G. Chemnitz.)

A/Δ	0001	
A/M	HEPM.0600	
ΜΗΧΑΝΗΜΑ ✓	ΕΡΓΑΛΕΙΟ	ΕΞΑΡΤΗΜΑ
ΕΙΔΟΣ	Τυλικτική μηχανή για την παραγωγή ρολών από ίνες βαμβακιού (μηχάνημα προετοιμασίας βαμβακιού για τη διαδικασία του χτενίσματος; αγγλ. sliver lap machine, γερμ. Bandwickelstrecke)	
ΤΥΠΟΣ	Τυλικτική μηχανή για την παραγωγή ρολών από ίνες βαμβακιού	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ	Όνομα: Hartmann A.G., Sächsische Textilmaschinenfabrik vorm. Rich. Hartmann Aktiengesellschaft Chemnitz Werk, Dresden	
	Χώρα: Γερμανία	
	Πόλη: Chemnitz & Dresden	
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	Από: 1920	Έως: 1924
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ/ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ	1924	

ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ✓	ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΟ ...	
ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	Μ: (χωρίς τα δοχεία) 1,96 μ. (με τα δοχεία) 2,75 μ.	
	Π: (χωρίς τα δοχεία) 1,05 μ. (με τα δοχεία) 1,22 μ.	
ΒΑΡΟΣ	Καθαρό: 1.300 κιλά Μικτό: 1.550 κιλά	
ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	Άλλα στοιχεία: Αναγκαία ταχύς 1 βελος	
	Ταχύτητα: 260-300 στροφές/ λεπτό Παραγωγή: Κουβάρια για 5-6 κενιστικές μηχανές συστήματος Nasmith ή 180-280 κιά σε 8 ώρες για δεύτερο λανάρισμα.	
ΥΛΙΚΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	Μέταλλο	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Αντικείμενο αυτής της μηχανής είναι να ενώνει σε ένα φυτίλι έναν συγκεκριμένο αριθμό φυτλιών από τα χάρτζια (λαναριστικές μηχανές) για τη χτενιστική μηχανή ή για τον σύρτη. 16 έως 20 δοχεία με φυτίλι από τα χάρτζια τοποθετούνται πίσω από τη μηχανή και το φυτίλι τραβιέται από τα δοχεία μέσω οδηγών σε ένα κουτί (draw-box), το οποίο περιέχει τρία ζεύγη (τρεις επάνω και τρεις κάτω) κυλίνδρους που είναι τοποθετημένοι έτσι ώστε να επιτυγχάνουν έναν ορισμένο βαθμό τριβήματος. Από αυτούς τους κυλίνδρους τα βελήματα στη συνέχεια περνάει μέσα από ένα ζευγάρι κυλίνδρους οι οποίοι πλέκουν τις ίνες επαρκώς ώστε να σχηματιστούν στρόφιμα και αυτό το στρόφιμα τυλίγεται σε μασούρι το οποίο γυρίζει μεταξύ δύο σιδερένιων περιετρεφόμενων κλάκων. Αυτές οι κλάκες διατηρούν τα φυτίλια απολύτως ίσια και ομοιόμορρα χωρίς την τριβή που θα προκαλούσαν οι ακίνητες κλάκες.	
	ΚΤΙΡΙΟ/ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ/ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ	Βαμβακουργεία Σύρου Παντελής Βαρδάκας Α.Ε.
ΘΕΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	Πριν από τις κενιστικές μηχανές	
ΑΡΧΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	Προετοιμασία βαμβακιού για χτενίσμα	
ΛΕΙΟΛΟΓΗΣΗ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 ✓ 10	
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	Δεν σώζεται	
ΑΡΧΕΙΑΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ	Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης, Αρχείο Βαρδάκα:	
	1. Hartmann, <i>Bandwickelmaschine</i> , Hartmann A.G., Sächsische Textilmaschinenfabrik vorm. Rich. Hartmann Aktiengesellschaft Chemnitz Werk, Dresden, γ.γ.	
	2. Σχέδιο αρ. 0 54 των κυλίνδρων της μηχανής, Hartmann A.G. Chemnitz, γ.γ.	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	3. Τομή και κατόψεις της μηχανής, σχέδιο αρ. P.1791., κλίμακα 1:50, 04/05/1936, Hartmann A.G. Chemnitz.	
	1. Burkhard Wulffhorst, <i>Textile Fertigungsverfahren. Eine Einführung</i> , εκδ. Carl Hanser Verlag, Μόναχο 1998, σ. 86.	
	2. Thornley Thomas, <i>Cotton combing machines</i> , εκδ. Kessinger Publishing 2007 [1902], σ. 1-9.	
ΕΙΔΟΣ	3. Dobson & Barlow Ltd., <i>Catalogue of machinery made by Dobson & Barlow Ltd., Bolton, Eng. Patentees and makers of machinery: on the latest and most approved principles for preparing, spinning & doubling, cotton, cotton waste, wool, worsted, silk, and bigonia yarns.</i> , εκδ. Dobson & Barlow Ltd., Bolton 1900, σ. 56-57. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://ia311230.us.archive.org/1/items/patenteemakers00dobs/patenteemakers00dobs.pdf τελευταία επίσκεψη 02/03/2006.	
	4. Δεμίρη Κωνσταντίνα, <i>Τα ελληνικά κλωστοϋφαντουργεία</i> , εκδ. Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ETBA, Αθήνα 1991, σ. 166-167.	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΔΕΛΤΙΟΥ	25/10/2008	
ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ	Μαρία Μαυροσειδή	

Οι εγκαταστάσεις των Λιπασμάτων στη Δραπετσώνα :
Το μνημειώδες χημικό συγκρότημα κτίστηκε το 1909 και μεγάλο μέρος του
ισοπεδώθηκε το 2003

Αρέθουσα, Χαλκίδα

Κλωναρίδης, Πατήσια

Το εργοστάσιο ζυθοποιίας Κλωναρίδη στα Πατήσια ιδρύθηκε περί το 1900. Το 1930 το ανέλαβε ο Φιξ και το χρησιμοποίησε ως παγοποιείο.

Κλωναρίδης: Μία καταστροφή...

Το εργοστάσιο (1903), κηρυγμένο διατηρητέο μνημείο (1994), κατεδαφίστηκε επί Δημαρχίας Αβραμόπουλου εν μία νυκτί, το 2002.

Το εργοστάσιο της Columbia

Το εργοστάσιο της Columbia στον Περισσό υπήρξε μια καθετοποιημένη μονάδα παραγωγής δίσκων (δεκ. 1930). Παρά τις κινητοποιήσεις πολιτών και επιστημόνων, το Υπουργείο Πολιτισμού χαρακτήρισε διατηρητέα μόνο το κεντρικό κτίριο και την κεντρική πύλη, ενώ τα υπόλοιπα 7 κτίρια κατεδαφίστηκαν το 2006.

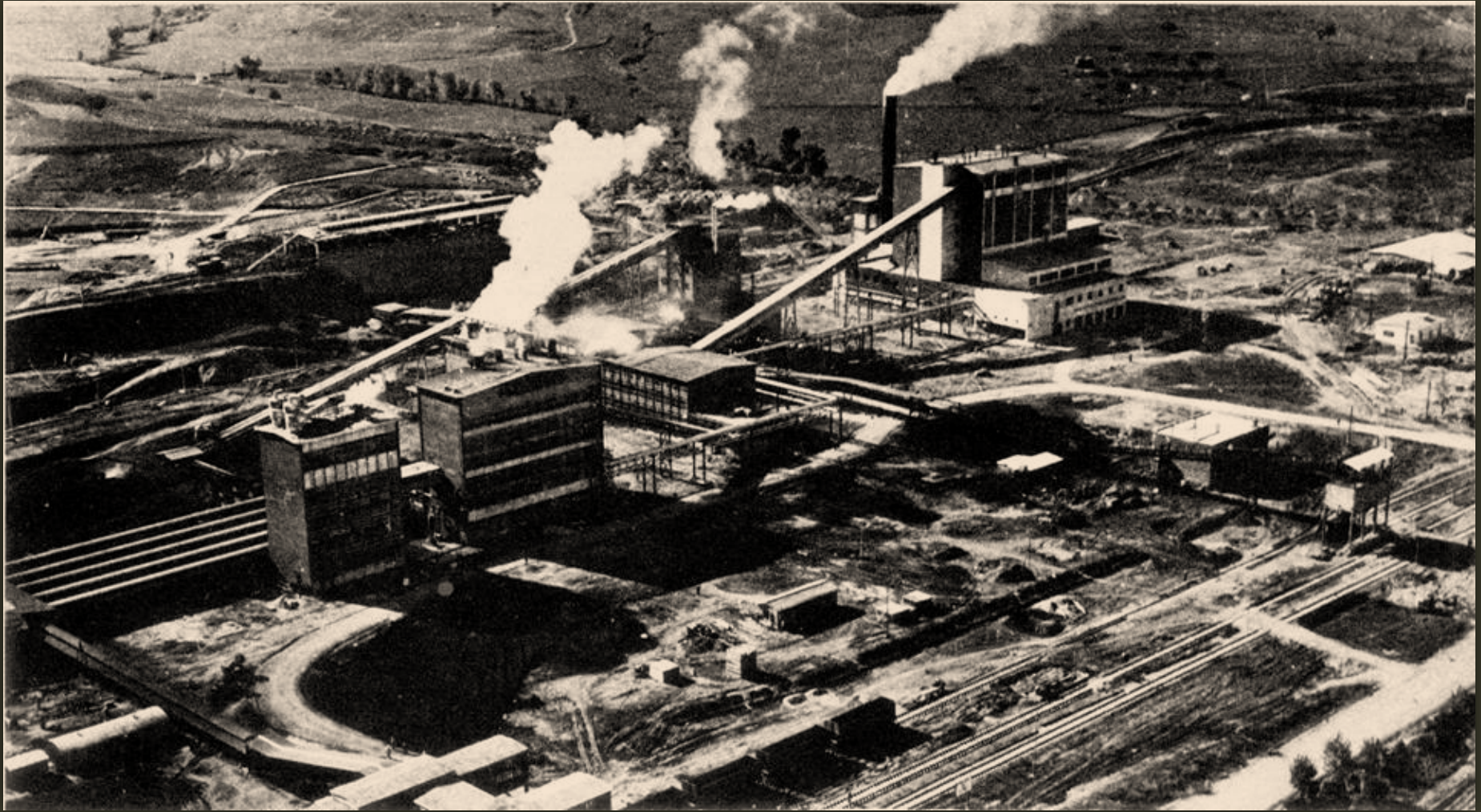
Ο «Κρόνος» της Ελευσίνας

Ιστορικά κτήρια του πρώην Αεροδρομίου Ελληνικού

- ❖ Επάνω αριστερά, ο Δυτικός Αεροσταθμός σήμερα (δεκ. 1950).
- ❖ Κάτω αριστερά, ο υδατόπυργος της πρώην Αμερικάνικης Βάσης Ελληνικού (1955-1956).
- ❖ Κάτω, το Αμερικάνικο Κολλέγιο Θηλέων (1932).

Το βιομηχανικό συγκρότημα της ΛΙΠΤΟΛ και το τοπίο των λιγνιτωρυχείων Πτολεμαΐδας, 1959